

Educația Națională

Redacția și Administrația:
Bulev. Dr. V. Babeș 11
 Telefon: 2-90

Director:
Mihail Popescu
 Profesor, Chimist-Expert

Abonamentul 40 lei pe an
 Un număr 3 lei

CUPRINSUL:

Istorie și Literatură antinațională	Prof. Mihail Popescu
„Lăsați copii să vină la mine“	Dr. Ștefan Cioroianu
Eu am rămas cu toamna	Volbură Poiană Năsturaș
In Luncă	Volbură Poiană Năsturaș
Elevii la examen	Aurel Contrea
Dreptatea	I. Proștuiu-Putna
Disciplina	M. Popescu
Săptămâna Vinului	Prof. Octavian Pop
Vinul în alimentație	M. P.
Licee comerciale și industriale	M. Popescu
Informații	

Istorie și Literatură antinațională de Prof. Mihail Popescu

Nu se poate face nimic dintr'o nație care n'are suflet. Este datoria învățătorilor și a profesorilor noștri ca să formeze suflete. Noi nu le cerem să facă din copiii noștri savanți, ci oameni și Francezi. Marechal Petain.

În ziua în care am citit în „Le Journal“ această frumoasă declarație a Mareșalului Petain, d-nul Profesor N. Iorga făcea la Academie acea comunicare menită să pună la punct atitudinea antinațională a profesorilor de Istorie C. C. Giurescu și P. P. Panaitescu, la cari trebuie să mai adăugăm pe Țigara Samurcaș și Ciclovanu, cari prin publicațiile lor au scăzut sentimentul de demnitate românească înjosindu-ne în fața streinilor și toate acestea numai pentru ca să-i creadă lumea originali. Nu trecuse mult timp de când se adusesse prin gazete în discuțiune chestiunea criticului Lovinescu, care în romanul său „Bălăuca“ a descris întâlnirea între Eminescu și Veronica Micle într'un local de urâtă considerație, punând pe poetul nostru național și pe iubita lui în cele mai înjositoare situații atât de neadevărate că nu puteau fi imaginate decât de o minte bolnăvicioasă și pornite dintr'un suflet lipsit de cel mai elementar sentiment de patriotism.

Criticul Lovinescu a isbit cu noroi în cei pe cari poporul român se obicinuise a-i admira și a le respecta memoria considerându-i chintezența neamului mai presus de orice discuție. Dacă prin gazete și mai ales prin cele provinciale se atacă cu vehemență și insultător viața unor oameni politici, în prezent pare că sufăr de aceeași boală și criticii, cari oricum până aci păstrau o oarecare decență în articolele lor.

Ceeace a făcut criticul Lovinescu în literatură au făcut istoricii C. C. Giurescu și P. P. Panaitescu, Ciclovanu și alții în istorie isbind în marii noștri voievozi din trecut cu scopul vădit de a distruge în sufletele tinerimei orice simțire românească și să-i aducă în stare a nesocoti orice demnitate națională pentru al cărei progres au luptat moșii și strămoșii noștri și înlesnind istoricilor unguři afirmațiunile că noi am fi fost vasalii unguřilor susținând prin aceasta interesele Ungariei contra noastră. Deasemenea istoricul P. P. Panaitescu bazat pe afirmațiunile tendențioase ale unui istoric unguři, afirmă că Mihai Viteazu nu a fost fiul lui Pătrașcu cel bun ci al unei rachierțe dela Târgul de Floci cu nu se știe cine deși mamei lui Mihai Viteazu i s'a făcut cinstea de a fi înmormântată la Mănăstirea Cozia alături de Mircea și atunci când Mihai Viteazu nici nu mai era domn. Grecul Iani și Sinan Pașa, cari au avut relații cu Mihai Viteazu au afirmat că era os de domn iar de vitejia sa s'a dus vestea în toate țările oprimate de Turci că l'au cântat în poezia lor populară. Tot istoricul P. P. Panaitescu ca să coboare prestigiu lui Mihai Viteazu afirmă că aceasta ar fi pozat la Viena în fața pictorului Franken, în realitate Mihai Viteazu a fost pictat împreună cu fiica împăratului la braț urmând pe împărat și împărăteasă la masă. Mihai Viteazu în acele momente îngrijorate pentru domnie, nu se putea gândi să stea să pozeze în fața unui pictor.

Alta ar fi datoria și a criticilor și a istoricilor noștri și motto acestui articol scris de mareșalul Petain trebuie urmat cu sfințenie dacă vream să păstrăm țara noastră așa cum au creat-o cei ce prin acțiunea lor au contribuit în trecut la înălțarea sufletului românesc.

„Lăsați copii să vină la mine“

de Dr. ȘTEFAN CIOROIANU
Protopop

Aud țăranii, în mijlocul cărora trăiesc, cum se tânguesc zilnic. „Nu ne mai ascultă copiii, ei fac ce vor ei“.

Dar dupăcum se poate observa, nici celelalte pături sociale, nu sunt nici ele prea mulțumite cu odraslele lor. „Ei, ce vrei cu tineretul de azi care își face de cap?“. Așa, că putem spune, că fiecare strat social se plânge în felul său contra tineretului, pe care nici nu-l înțelege, nici nu-l aprobă. Dar dreptate au cu toții până la un punct. Tânăra generație de azi este generația „revoltată“ contra tradiției pe toate fețele ei. Păi e frumos lucrul acesta? Frumos nu va fi dar este explicabil. Marea zguduire sufletească împreună cu teribilul război se manifestă cu toată puterea în sufletul tineretului. Marele război l-a pus pe primul plan pe celebrul filozof Nietzsche, care cere, ca viața să fie trăită pentru ea însuși, fără privire la ce-a fost sau ce va veni.

Acest filozof în cartea sa „Folosul și dezavantațiul istoriei pentru viață“ își bate joc cumplit de cei ce poartă zgarda istoriei, pentru că nici știința aceasta nu este permis să formeze un obstacol în calea de a ajunge omul „supraom“. Când filozofia la modă intră prin ochi și urechi în sufletul tineretului nostru nu este iertat să ne mirăm de ce gândește și ce face el.

Apoi gazetăria, literatura și manualele școlare de toate categoriile în loc să îndrepte pornirea tineretului spre o lume cu alte vederi, o ațăță și mai tare.

Micii slujitori ai științei spun, ca și aceasta prin progresul ei neconținut dinamitează lumea veche. Atunci cum mai putem pretinde ca tineretul de azi să mai fie tineretul de ieri?

Este sigur că lumea evoluează fără răgaz și așa este firesc, ca între vederile bătrânilor și ale tinerilor să fie o mare deosebire. Dar în ciuda tuturor schimbărilor nu este cu putință, ca să rupi orice legătură cu trecutul, ca și când pământul pe care au trăit părinții tăi s'a scufundat în adâncul mării și tu ai apărut ca o ființă nouă pe alt petec de pământ, ridicat tot de acolo la suprafață.

Tezaurul sufletesc, moștenit dela părinți, este o forță tot atât de mare, care te reține ca și atmosfera la curent a lumii, care te mână înainte.

În sbaterea aceasta a tineretului, de a se acomoda lumii noi și de a rămânea credincioasă și lumi vechi, are un rol uriaș biserica strămoșească, martoră oculară a evenimentelor de zeci de veacuri și ca depozitara multor prețioase experimente.

Cuvintele Domnului nostru Isus Hristos: „Lăsați copii să vie la mine“ nu au fost rostite ca să fie cetite

și propovăduite numai cu cuvântu, ci mai vârtos ca să tie și realizate prin fapte.

Iată de ce socotim, ca atunci, când se închid porțile școalelor, cari lustruesc numai intelectul, ar fi bine, sa se deschidă larg porțile bisericeii, care să lustruiască și inima și voința, nelăsând tineretul să sară prea departe de butucul vieții formate veacuri de-a rândul.

Ne-a dat Dzeu atâția episcopi tineri și dintre ei s'ar putea găsi barem unul care să-și facă o problema de viață din îndrumarea tineretului în sens creștinesc. În cutare mănăstire păstorul suprem ar putea aduna tineretul pe vre-o săptămână două unde i-ar putea da aer, hrană bună și multă liniște și concentrare sufletească.

Deunăzi discutam cu un student universitar, estet de profesie, și îi arătam o icoană frumoasă cu „Răstignirea Domnului“.

„Un frumos tablou istoric și atât părinte“ i-a fost răspunsul.

Dincontră, i-am replicat eu, cel mai actual și pururea actual tablou, pentru că conștiința fiecărui ins, care îl privește trebuie să se zguduie de amarele și grelele suferințe ale lui Hristos pe bună dreptate, și îl face să se întrebe dacă nu a căzut și el în greșala răstignitorilor cruzi, cauzând altora suferințe pe nedrept.

Așa privind mai îndelungat acest tablou într-o zi de lucru, când e liniște în biserică, te desbraci încetul cu încetul de orice minciună și ai posibilitatea să-ți vezi sufletul cum este de fapt.

Cumuna de spini săgetători te întreabă cam cu ce doză de curaj ai să mărturisești adevărul și dreptatea pentru care ar trebui să suferi?

Când a înmulțit Domnul nostru Isus Hristos pășunile a fost în jurul său o mulțime mare, dar când a ajuns să fie pironit pe cruce a rămas în jurul său două, trei ființe, cu adevărat iubitoare. Te-ai întrebat vreodată, că dacă ai ajunge și tu la rău cam câte ființe ar fi în jurul tău?

Te ai întrebat vreodată cam la ce distanță ești de crucea suferinții lui Hristos? Fiindcă din ce te adâncești mai mult în contemplarea crucii observi că te apropii tot mai mult de ea și în crucea lui Hristos ajungi să îți vezi și crucea ta.

Oh câte întrebări ar putea pune biserica tineretului, indiferent de teoriile pe cari le poartă în cap: fie ateiste, fie panteiste, fie schiopenhauriste, fie nietzscheane, fiindcă din ce frământați mai mult inima, din ce jese mai mult la iveală omul și dispare filozoful.

Alt caz: Un tânăr care face întinse studii sociologice dar este anemic la suflet, și convins că preoții în afară de cărțile de slujbă nu știu nimic, m'a luat la bătaie pe tema ideilor sociale. „Biserica și preoții sunt antipatici“ pentru că în privința socială sunt reacționari.

„Nu se poate, iubite amice“ i-am răspuns, fiindcă codul nostru social este clar și cuprins în sfânta evan-

ghelie dela Matei cap. 18. Un rege a iertat unui datornic al său zece mii de talanți, o sumă uriașă în banii noștrii. Dar datornicul acesta iertat, a luat de gât pe un debitor al său numai cu una suta de dinari fiindcă iertat nu a fost capabil să ierte și el. Sistemul social creștin se bazează pe inima bună a oamenilor, fără de care intelectual singur, ori cât ar fi de strălucit, făurește fel de fel de sisteme dar nu rezolva fără Hristos problema socială mult discutată.

În umbra bisericii cu siguranță se poate potoli revolta tineretului, pe care nu o înțelegem, și pe care zadarnic am căuta să o domolim ca mijloace omenești fiindcă leacul ei este singur creștinismul trăit.

Eu am rămas cu toamna

Tu treci fermecătoare, cu heruvimi pe umeri,
Cu răsărit de soare în ochii cei vicleni;
Pe drum de amintire trecuții ani îi numeri
Și vezi ca printre neguri în tremurat de geni.

Pe urma ta eu singur ca un apus de soare
Imi duc amurgul zării cu funigei și ani,
În toamna asta lungă n'am dor de alinare
Sunt umbră pe aleea tăcuților castani.

Pesemne, dacă toamna, e moartă în dăbravă,
Cu păruț ei de soare pe vârful resfirat,
Tu umbli ca să-mi picuri în inimă otravă
Să n'am nici visul care în somn m'a legănat.

De multă vreme doina ce murmură pe dealuri
Și coboară cu turma târziu, în sat la noi,
S'a dus cu aripi frânte în lumi de idealuri,
Ca să rămân cu toamna, cu noaptea și cu ploii.

VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURAS

In Luncă

Mărgăritare multe de lună cresc în crâng
Brumate de fiorul sporit în nopți de toamnă;
Un dor uitat pe luncă mă ține și mă 'ndeamnă
S'ascult suspine triste de frunze care plâng.

De-aseară luna plină suită 'n car cu fân
Mai stăruie să 'ntindă bogate patrafire,
Pe când o stea coboară jos din nemărginire
Ca să adoarmă 'n vârful stejarului bătrân.

Cădelnițe albastre cu ochiuri de lumină
Se leagănă legate de brațe lungi de crângi;
Departate se trezește un clipot de tălângi
Pe zare îngenunche și cerului se 'nchină.

În zori cât mai rămâne lucefărul lăsat
Să scape de ziuă din cremene și-aratinar,
Tu, suie 'n locul lunei, pe fânul pus în car,
Îndeamnă 'n cet cudalbi și hai la noi în sat.

VOLBURĂ POIANĂ NĂSTURAS

Elevii la examen

Acum, în preajma vacanței mari, văd pretutindeni elevii aplecați pe carte. În clase, pe coridoare, pe băncile din parcuri și-i văd chiar și acasă cetind cu înfrigurare.

„Toamna se numără bobocii” spune plugarul prevăzător. Iar elevii buni se numără la examen.

Și totuș examenele nu trebuie să fie hotărâtoare pentru soarta unui elev, ci personalitatea lui. Acei cari așteaptă salvarea numai dela examene fac un calcul prost și necinstit, cașicând ai socoti truda unei persoane după discursul ce l'a ținut la vreo întrunire.

În examen foarte adeseori cei cu darul locvacității, cei cu belșug de vorbe și cu memorie ușuratică dar ascuțită iau înaintea celor truditori și harnici, dar mai măsurați la vorbă și uneori tăcuți.

Adeseori am auzit elevi obrăznicindu-se pentru note mari fiindcă au nimerit temă ușoară și au răspuns la examen cu brio, cu răsunător succes. Se poate oare concepe ca norocul unei clipe să te salte pe culmi ne meritare?

La niciun caz, pedagogia nouă, cu fișe de observații și cu notarea constantă și amănunțită a personalității elevului nu admite această.

Pe măsură ce-ți cunoști elevul și l'ai avut în permanență la lucru, importanța examenului trebuie să se steargă.

Se vorbește veșnic de examenul vieții.

Există pe lume aceasta? Nu există nicăiri! Viața nu te pune în fața unor examene de scadență lungă. Asemenea salturi nu se cunosc în natură.

Viața te examinează în fiecare zi și nu-ți iartă nicio clipă de trândăvie. După cum mânânci și bei și respiri în fiecare zi, tot astfel trebuie să și muncești în fiecare zi.

Nu există zi dela Dumnezeu, omule, ca cineva să nu fi muncit în fiecare zi pentru hrana de fiecare clipă, fiindcă altcum n'ai mai fi în vicață. Soarta îți cere o muncă inexorabilă, de neînălțurat și nu există scutire

de muncă dupăcum nici tu nu admiți scutire de mâncare.

Dupăcum umbra este un corolar al luminii, un contrast permanent al ei, tot astfel munca este un corolar, o altă față, neîndurat de necesară a existenței noastre.

Păi, veți răspunde, sunt elevi cari nu muncesc și totuș o duc bine.

Nu, dragii mei, asemenea ființe merg sigur la piere. Un asemenea elev este un parazit al muncii părinților săi, dar o asemenea existență este împotriva naturii și împotriva tuturor sortilor norocelor sale.

Părinții dau subsistență, pe-o scurtă perioadă copiilor lor pentruca ei să se pregătească pentru viață învățând în școală. Dupăcum soarele luminează ca să putem termina munca câmpului, tot astfel părinții ajută elevii să poată termina munca școlară. Dar încurând, mai curând decât se așteaptă, elevii devin oameni și-atunci contribuția părinților prin forța destinului, încetează. Vai de cine n'a învățat să muncească încă din școală!

Deaceea, elevi, vă pregătiți de examene, cum vă pregătiți de culesul recoltei toamna, dar pentru nimic în lume să nu credeți, că roștul vostru atârnă numai de succesul său insuccesul lor.

Nici roștul agriculturii nu atârnă de-o singură fază, de cules. Căci nu există cules, dacă n'a existat truda de fiecare clipă a plugarului luminat.

Se poate și vai, prea ades se întâmplă, ca o fază a culesului să se piardă, să atârne prea mult de capriciile vremii. Dar îi stau în față celelalte fețe ale producției și el nu despoarează niciodată, dacă a muncit neîntrerupt.

Dacă i-s'a distrus porumbul, îi rămâne grâul, vitele, păsările de curte, produsele industriei cashice, derivatele lăptăriei, grădinile de zarzavat și alte mii și mii de faze ale muncii stăruitoare de fiecare zi. Cu cât și-a încercat mai multe aptitudini cu-atât mai ușor suportă loviturile soartei.

Deci încăodată elevi, nu pentru examen și de dragul examenului vă pregătiți, ci pentruca să puteți înfrunta miile de nevoi de fiecare clipă a vieții.

Clopoțele bisericilor spun: rugați-vă neîncetat.

Clopoțele vieții de fiecare zi vă sună: trudiți-vă neîncetat.

AUREL CONTREA.

Recomandăm cărțile de Fizică pe cl. III-a și Chimie pentru cl. IV Liceală de Mihail Popescu Prof. Timișoara. Librăria „Cartea Românească” Timișoara.

Dreptatea (reflexie)

„Recompensa unei dreptăți înfăptuite este sublimul sentiment al înfăptuirii”.

EMERSON.

Cine nu știe și înțelege ce este necesitatea de dreptate!

În dornicia lui, omul superior formulează dreptatea ca fiind realitatea independenței lui!

Acel ce voiește să trăiască o viață mai ridicată, o consideră, ca fiind, satisfacerea dreptului, termin ideal, al cărui tendință de înfăptuire lasă să se zărească nimbul de raze ce împrăștie.

Privilegiatul și orgoliosul o precizează a fi forma trimfătoare a gloriei lor.

Produs de concepții, sub forme multiple și variate în marele lor trăsături, ca și în ondulțiunile lor, unde variația apare chiar și în cele mai desăvârșite asemănări, prin deosebirea aspirațiilor căutătorilor ei, apare dreptatea, pentru toți ceilalți, satisfăcând în dornicia ei ființa omenească.

Viața omului presupune fatalitatea lipsei unei perfecte stări.

În nici o existență această realitate a vieții, nu pătrunde cu fatala ei necesitate, mai profund, ca în existența dreptății.

Precizată ca rezultatul unui act sau al unei stări, a cărui practică obicinuită, în realizarea idealului ei, este privită ca una din premisele fericirii omenești, ea evoluează odată cu viața și apare după posibilitățile rezultate din circumstanțele și condițiile de existență, ce modifică raporturile și canalizează conviețuirea, o stare a ei fiind considerată ca directivă către o nouă stare, o aspirație ca începutul unei noi aspirații, o satisfacție a permanentului prezent ca o parte contributivă a satisfacerii eternului viitor.

În înlănțuirea stărilor din viață, a cărei înșirare se prelungește pe măsură ce succesele se înmulțesc, dreptatea își găsește existența precizată cu atât mai satisfăcător, cu cât această precizare este mai puțin exclusivă și conciliează cel mai mare număr de idei și de bune voinți, rezultate dintr'o largă cooperare la ea.

Ea apare din voința de a o face să apară, este întreținută prin educația corespunzătoare și necesară forțelor utile și se afirmă prin energia voinței, asupra căreia viața exercită o puternică presiune, în spontaneitatea ei naturală, ce înlătură reflexiunile, cari adesea ori prejudiciază¹⁾. Manifestația energiei voinței trebuie, însă, să-și aibă sediul, în sentimentul ridicat al dreptății, manifestat în lupta pentru realizarea ei²⁾ și si-

¹⁾ A se citi frumoasa lucrare a lui Guyau „Mor. angl. Mor. sensible”.

²⁾ A se citi interesanta lucrare a lui Fouillée „Mor. cont. Et. soc”.

multan, trebuie să solicite și forțele necesare realizării: ambiția, perseverența și sagacitatea, toate fondate pe independența minții și puterea sufletului, ce impun o existență esențial morală, întărind rezistența contra sugestiunilor străine, a căror influență îndepărtează gândirea și-o abate de la ideea de interes față de tine însuși, urmate fiind de buna întrebuințare a judecății, care are de obiect posibilitățile și nu utopiile lipsite de raționament, ce permite apropierea între lucruri și stări posibile.

Buna întrebuințare a judecății smulge pe omul, care ridicat la simțul dreptății, este purtat pe căile vieții de iluzii, care în lupta cu atavismul este învinsul, ce părăsește linia serioasă a realității, necesară dreptății, contemplând sinuozitățile iluziilor, ce impun acțiuni platonice, pe omul care, stăpânit de simțul dreptății, lipsit de buna întrebuințare a judecății, sau mai bine zis, de vanitatea ambiției, rămâne pradă exaltației personalității lui, rămâne urmăritul și îndârjitul succesului personal, ce nu trebuie să fie considerat, ca scop al existenței, și-l pulsează într-o viață reală, intens și profund necesară, prin raționala comparație a lucrurilor și stărilor, ce determină și hotărăște caracteristica realității, în concluzia dreptății.

Independența minții, puterea sufletului și buna întrebuințare a judecății, face pe om stăpân pe el însuși, constituind din ambiție și perseverență forțe energice, ce se opun dorințelor celor mai vii, puternice forțe de sigură continuitate, către dreptatea rezultată din principiile explicate prin realitatea lor, a căror aplicație permite hotărâtoare orientarea opiniei, ce confirmă în domeniul realității existența dreptății, deplin motivată, ducând progresiv ideea către realitate, către viață, și predominând victorios activitatea ce a înfăptuit-o.

În asemănările cele mai apropiate ale concepțiunilor dreptății, asemănări ce se deosebesc și ele prin diferența în calitățile aspirațiilor căutătorilor ei, după cum am relatat, ele fac din sagacitate, puternica și necesara forță, ce permite ca fără multă greutate înainte de a căuta dreptatea, să știm în ce consistă dreptatea, preferință, a cărei utilitate se impune fără contradicție.

Astfel fiind, voința energetică folosindu-se de ambiție, de perseverență și de sagacitate, fondate pe independența minții, puterea sufletului și buna întrebuințare a judecății, în înlănțuirea succesivă a stărilor din viață, precizează adevărata și reala dreptate, acea dreptate, care având sorgința în conștiință, a cărei intuiție este condiționată și controlată de experiență, ce operează rațional și fără istorie, după marea lege a armoniei și cooperăției în solidaritate, lege, care deși nu este naturală și realistă, este socială și individuală, conciliază cel mai mare număr de idei și de bune voinți, excluzând din conținutul ei subiectivismul și obiectivismul ca și altruismul și egoismul.

Morala acestei dreptăți nu vine din reflexie, dar din credințe și interese, nu depinde de teorie dar de presiunea colectivă, filosofii nu-o fac nici nu-o desfac, ea fiind condiționată de practică, caracterul ei imperativ colectiv având o existență în fapt și impunând-o fiecărui subiect al dreptății ¹⁾.

Ea se conformă adevărului experimentat că: autoritatea unei idei morale nu poate rămâne eternă, existența ei fiind asigurată atâta timp cât este reală și până când schimbul său necesar nu implică transformări generale.

Numai autoritatea acestei morale poate fi privită ca fundament al dreptății cu o existență esențial rațională și cu conținutul adevărului, frumosului și binelui individual condiționat de cel colectiv ²⁾.

Ca rezultat al acestor condițiuni de existență, dreptatea este cea mai înaltă funcțiune a omului pe pământul hărăzit lui, este ordinea în idei, este pacea în suflet.

Dreptatea este forma supremă a existenței geniului omenesc, ce ridică pe om la cea mai complectă virtute, sub cea mai înaltă apariție, tezaur de înaltă înfăptuire, feerică construcție a realității, adevărului frumosului și binelui, condusă de minte și suflet, pe cari grija nu le-a putut turbura, durerea nu le-a putut abate, sărăcia nu le-a putut smulge, nepretuit locaș de odihnă a sufletului fermecat de eterna lui strălucire, este gloria omului, conținut admirabil al existenței lui.

Adevărații cuceritori ai lumii nu sunt domnitorii și nici guvernatorii, cari rămân în întuneric dacă nu sunt imortalizați prin versul poetului, proza literaturii, mana istoricului; sunt acei ce părăsind totul: părăsind libertatea, părăsind averea, părăsind plăcerile, contând pe propria lor ființă, poartă cu ei lanterna surdă a înaltelor lor suflete, cu care singuri sunt în măsură să simtă și să vadă progresiv siguranța posesiei, ce micșorează adâncimea de dreptate, prin progresiva satisfacție ce-o dă apropierea înfăptuirii, sunt toți acei cari prin puternicia superioarelor facultăți, perpetuiază dreptatea ce cuprinde marele spațiu ale planetei noastre, după cum propriile lor personalități cuprind nesăvârșitul timp, în care generații după generații, păstrând noblețea și majestatea făptuirii lor, străbat veacuri după veacuri, către eternul viitor.

Omul este făcut pentru marea glorie a dreptății!

Natura însuși, legându-i spiritul liber și drept de gândirea dreptății, a cărei existență o simte în el, în a-

¹⁾ Gânditorul Levy-Bruhl, în foarte interesanta sa carte „Morale“ redă admirabil marea importanță a moralei condiționată de practică.

²⁾ F. Nietzsche în frumoasa și extrem de interesanta sa carte „Oenel de la Mor.“, exemplifică acest adevăr, când constată influența asupra lucrătorilor a ideii că proprietatea este nerațională și folosința personală nesubordonată generalului.

propierea lui, în cele mai nobile ca și în cele mai umile ocupațiuni, în marele mediu ce-l înconjoară, în aerul pe care-l respiră, în albastrul cerului al cărui azur mișcă frunzele arborilor, în sublima armonie al Marelui-Tot, în fie care oră a zilei îi șoptește:

„Omule, lucrează pentru dreptate!”

Lucrează pentru dreptate, iar odihna minții și sufletului să-ți fie pe stânca de granit a gândului pentru ea.

Lucrează neîncetat, puțin importă dacă vei fi învins.

Nu te gândii la recompensă, căci nu vei rămânea fără ea.

Nimic nu poate egala, în plenitudine și profunzime, satisfacțiile pe care le poate aduce înfăptuirea dreptății, ca cea mai frumoasă recompensă ale unei vieți lipsite de egoism.

I. Profiriu-Putna.

Disciplina

Disciplina înseamnă educație, înseamnă îndeplinirea tuturor condițiilor cari fac dintr'un tânăr bun soldat și bun cetățean. Aceasta este în general scopul educației și la aceasta trebuie să se gândească cei ce pășesc pragul care desparte pe educați de educatori. Educatorul trebuie să el însuși înarmat cu toate mijloacele atingerii scopului și pentru aceasta el însuși trebuie să fie educat. Unii înțeleg prin a fi educat a ști să te prezinti și să vorbești într'o societate și acela este bine educat care știe cum să se poarte în societate. Acest fel de a vedea nu corespunde definiției care spune că a fi educat înseamnă a fi pregătit în lupta pentru trai și în această definiție intră și disciplina. A fi disciplinat înseamnă a-și da seamă că fiecare individ este responsabil de acțiunile lui față de sine însuși, de societate și de Dumnezeu. Un om care-și dă seamă de răspunderea ce-i incumbă în toate împrejurările vieții este un om disciplinat atunci când le și pune în aplicare.

Un om disciplinat este un om superior. Abaterile de la disciplină denotă o slăbire a simțului de răspundere și cu cât aceste abateri sunt mai numeroase cu atât individul se coboară pe scara educației integrale pentru a ajunge la infracție contra căreia societatea ia măsuri coercitive.

Infracțiile la legile cetățenești devin zi cu zi mai numeroase din cauza necunoașterii și neaplicării lor. Aceste legi trebuie să facă parte integrantă din educația generală a individului din cea mai fragedă copilărie pentucă ele să găsească ecou în sufletul lui și să-i revină în minte în toate împrejurările.

Cu ocazia congresului studentesc dela Băile Herculane de acum un an, mai mulți studenți și studențe din Moldova și Bucovina au venit să viziteze Timișoara, de sigur că fără să plătească biletul dela Băile Herculane la Timișoara. O primă infracție. Apoi au ocupat locurile la clasa I-a și a II-a, lăsând pe călători care-și plățiseră biletele în picioare, cea ce nu implica numai simple infracțiuni, ci și o lipsă de educație sau de bună creștere.

Un student voește să iese pe la restaurant, pazitorul îl oprește și-i spune că studenții trec pe la clasa I-a. Studentul nostru spune — nu se poate?!

Alătură un scaun de grilajul de fier care desparte restaurantul de peron — și punând piciorul unde alții se așează, sare peste grilaj și dă fuga la vagonul de clasa I-a.

Dacă aceasta înseamnă educație și bună creștere în partidele din cari fac parte cu sau fără jurământ la biserică, câștigăm tot mai puternic credință că cu astfel de generații nu se poate menține în țara noastră cea ce ne-au lăsat bătrânii noștri și creațiile celor din urmă.

Ne trebuie generații curajoase, cinstite și disciplinate dar dezorganizarea din ultima vreme, lipsa de scrupul a presei și a multor profesori și educatori din toate gradele de învățământ, au creat situațiunea cu adevărat de plâns de astăzi.

M. POPESCU.

Săptămâna vinului

Se cuvine ca de săptămâna vinului să anunțăm cititorilor noștri laudabila măsură luată de Ministerul Agriculturii ca în toate centrele principale ale țării noastre, să se facă expoziții vinicole, unde să fie aduse și expuse cele mai bune și alese vinuri ale podgoriilor noastre.

Această măsură e cu atât mai bine venită, întrucât alături de legea de curând votată, prin care se va încuraja viticultura, ne va aduce un dublu folos. Pe deoparte, prin selecționarea serioasă a celor mai bune și alese vinuri din țară; în consumul zilnic vor ajunge numai vinurile folositoare sănătății, căci cele falsificate și slabe vor fi bune doar pentru distilării sau fabricile de oțet natural — scăpăm în felul acesta și de consumarea otrăvei de oțet industrial, care e foarte stricăciosă sănătății. Pe de altă parte consumarea casnică și rațională (cumpătată) a vinului, sperăm să fie cea mai puternică armă de luptă în contra alcoolismului, originea tuturor relelor dela noi, care sub diferite chi-

puri decimează blânda și muncitoarea populație a țării noastre.

Pentru ca vinul să ne fie în adevăr folositor, trebuie băut cu multă cumpătare și numai vin bun și de soi. Necumpătarea în beaură este tot așa de primejdioasă sănătății ca și necumpătarea în mâncare, etc., lucru știut de toată lumea de bine.

Că vinul a fost prețuit foarte mult și în trecut, martoră ne este istoria, ba ce este mai mult, el stă la baza religiunilor, iar bunătatea lui este celebrată încă până în zilele noastre chiar de preot, la altarul sfânt.

Vom ști să prețuim vinul numai atunci când îl vom ști și alege cel bun de cel rău și fabricat. În felul acesta vor fii siliți și podgorenii la rândul lor a produce numai vinuri de soi, care fapt îi va recâștiga faima avută odinioară, când vinul nostru bun și ales era vândut călătorilor de către harnicile și frumoasele hanșe. Tot prin selecționarea vinului, sănătatea consumatorului va fi la adăpost și producătorul ca și comerciantul cinstit vor fi încurajați în munca lor, iar vinul slab și fabricat va pieri de pe piață împreună cu acei veroși dușmani ai neamului nostru, cari nu ne vreau bunătatea și prietenia noastră, ci doar numai punga și munca noastră trudnică.

Unind educațiunea cu cupătarea în beaură vinului, ajungem la o viață mai bună și o civilizație superioară spre care tindem.

Răutăcioșilor și abilitilor în controversese cari mai există și azi asupra vinului ca beaură nehygienică le aduc părerea celui mai mare geniu al umanității, marele savant Pasteur, care a spus: „Vinul curat și bun este cea mai higienică și sănătoasă beaură“.

Prof. OCTAVIAN POP.

Vinul în alimentație

Vinul este băutura obținută din fermentarea mustului de struguri proaspeți. Astfel a fost definit de congresul internațional ținut la Paris acum vr'o 25 ani. Dintre toate băuturile alcoolice vinul se întrebunțea pe o scară mai întinsă întrucât compozițiunea lui se apropie de compoziția corpului omenesc și deosebit de componentele lui atât de importante din punct de vedere al valorii lor alimentare mai conține și vitamine pe cari omul le caută astăzi în toate alimentele crude. Vinurile nobile conțin 8—12 la sută alcool, 1,4—1,7 la sută extract din care cam a 10-a parte săruri cu deosebire fosfați atât de asimilabili. Extractul conține glicoză, gome, tartrați, glicerină, etc. Considerând importante componentele ale vinului ne putem

închipui de ce vinul a constituit băutura de căpetenie la toate mesele și la toate popoarele cu sau fără regiuni vinicole și din timpurile cele mai vechi. Vinul înveselește inima omului, spune un vechi proverb românesc. Nici o altă băatură nu poate înlocui vinul. Întrebunțând 500 la 700 grame vin pe zi cădem peste maximul admis de igienă care recomandă întrebunțarea a 2 grame pe zi de fiecare kgr. de greutate corporală. Vinul stimulează glandele tubului digestiv le face secrete sucurile digestive în cantitate mai mare și digestia se face mai repede. Mai mult încă, cei mai mari igienisti sunt astăzi de acord că fermentul zaharomices cerevisiae din vin ajuns în intestine aglutinează fermenții putrefacției cari prin înmulțire produc niște otrăvuri cari trecând în sânge produc mâncărimi și chiar erupțiuni pe piele. Anulând fermenții putrefacției anulăm cauzele acestor turburări supărătoare ale pielii. Iarna și mai ales în zilele friguroase întrebunțarea vinului în alimentație produce calorii — adică încălzirea corpului, combate oboseala și ajută munca. Cel ce bea cumpătat este mai sănătos, muncește mai cu drag este mai vesel prin urmare mai fericit.

M. P.

Licee comerciale și industriale

Vina cea mai mare ce s'a adus școalelor comerciale de toate gradele este că n'au creiat negustori după cum vina școalelor de meserii, este că nu ne-au dat industriași sau dacă ne-au dat numărul comercianților și meseriașilor este așa de mic că se perde în clasa cea mare minoritară creiată în cele mai multe cazuri fără școală și numai prin ucenicie.

Numărul școalelor comerciale și de meserii a ajuns în ultimul timp așa de mare și este foarte bine ca s'a ajuns la aceasta, că ministerul s'a gândit că transformarea lor în licee și gimnazii este neaparat necesară pentru ca aceste școale sa-și ajungă scopul, ca și când și creiarea viitorilor comercianți și meseriași români ar depinde numai de această transformare. Cu ocaziunea discutării proiectului de lege am scris numeroase articole în care arătam ca vederile d-lui Iorga în aceasta reorganizare sunt în acord cu acelea ale celor ce prin viața lor s'au apropiat mai mult de comerț și industrie și cari dacă ar fi fost puse în practică se ajungea mai degrabă la formarea acestei clase mijlocii, de cât cu sistemul care se pune acum în practică și căruia cu toată părerea de rău nu-i putem prevedea nici un succes. Astăzi când un Ministru fie el și de instrucție publică voiește să-și treacă un proiect de lege se înconjoară cu anumite precauții menite a-l duce la izbândă.

Precauțiile acestea sunt adeseori curată demagogie și nu trebuiesc luate în considerare la votarea unui proiect de lege întru cât pot deveni stricătoare proiectului și în această privință ne aducem aminte de căderile proiectelor de învățământ de pe timpul lui Maiorescu, Haret, etc. cari neînconjurându-se de măsurile demagogice pe care nu le luau în considerație și care-i duceau adeseori la voturi de blam chiar din partea partizanilor politici. În prezent proiectul a devenit lege și depinde cum se va organiza programa de învățământ, teoretic și practic și mai ales cel practic pentru ca acest învățământ să-și ajungă scopul de a forma comercianți și meseriași români și nu candidați la funcțiile statului.

M. POPESCU

Informații

Țara noastră a fost vizitată de Mareșalul Francez Franchet d'Esperey, care a luptat ca comandant suprem al armatelor de la Salonic. Cu ocaziunea zilei de 10 Mai a asistat și la defilarea trupelor pe platoul de la Cotroceni.

Comercianții și industriașii sârbi au ținut o adunare sub prezidenția Ministrului de Comerț și au cerut ridicarea sancțiunilor contra Italiei, comerțul sârb având mari pagube de pe urma sancțiunilor.

Italia s'a declarat Imperiu colonial iar regele Italiei și Împărat al Coloniilor.

Negusul Abisiniei părăsind țara în urma înfrângerii armatelor sale s'a dus la Ierusalim și de aci la Londra.

Marele Voevod Mihai a vizitat Liceul Militar de la Mănăstirea Dealului, unde se păstrează capul Domnitorului Mihai Viteazul, iar în ultimul timp a fost la T.-Severin, unde a vizitat castrul Roman Drubeta, Piciorul podului lui Traian și Muzeul regional.

Secțiunea Timișoara a Ligei pentru unitatea culturală a sărbătorit împreună cu școalele secundare și primare locale ziua de 10 Mai printr'un festival la Teatrul comunal. Discursul ocazional a fost ținut de dl Colonel Radu Ionescu. Sala Teatrului a fost arhiplină și autoritățile administrative și militare au fost prezente. Succesul moral și material a fost complet.

Trupa teatrului Ligei culturale a jucat cu un deosebit succes moral la Teatrul comunal din Timișoara, piesele Hangița de Goldoni și Prostul de Fulda.

Examenul de definitivat al învățătorilor s'a terminat. Comisiile au fost foarte riguroase așa că în unele circumscripții au căzut până la 50% din candidați. S'a făcut numeroase plângeri ministrului contra neregulilor săvârșite în timpul examenului, cea ce dovedește că era mult mai bun sistemul preconizat de dl Prof. N. Iorga, ca în locul examenului să fie luată în considerație numai activitatea școlară și extrașcolară a învățătorilor.

Instrucția premilitară. — Instrucția premilitară se mărginește la ceace se făcea la începutul instrucției trupelor cu schimbul, care se făcea acum 40-50 ani, cu scopul de a defila bine la 10 Mai. Credem că ar fi mult mai folositor pentru educația militară dacă premilitarii ar face mai bine tragere redusă, căci cea ce ne lipsește sunt tocmai buni ochitori. Deosebit de trageri s'ar mai putea face exerciții cari să desvolte curagiul.

Sărbătorirea eroilor a avut loc odată cu prăznuirea Înălțării Domnului și a Sf. Împărați Constantin și Elena. S'a oficiat un Serviciu divin în piața Unirii plină de școlărime, armată și public. Apoi la cimitirul eroilor, unde s'au dus coroane de flori și s'a slujit un serviciu divin. Părintele Diacon Bocșan a ținut o frumoasă și înălțătoare cuvântare. După amiază a avut loc un festival la teatrul comunal organizat de Soc. Cultul eroilor, Prefectură și Primărie.

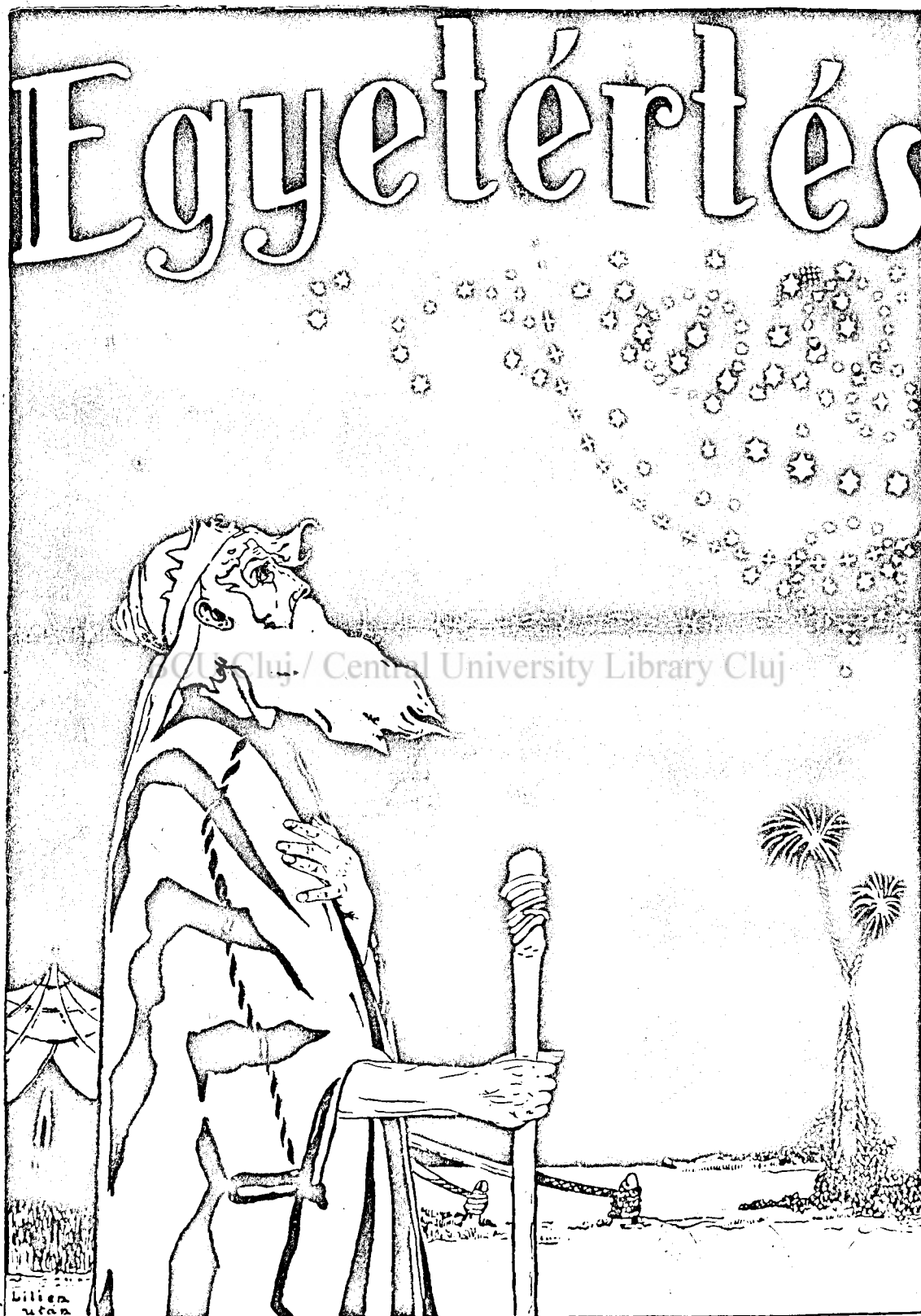
A apărut primul volum din Istoria Românilor de N. Iorga intitulat: strămoșii noștri înainte de romani. Se poate comanda la Tipografia Datina Văleni de Munte.

S'a primit la redacție cartea de poezii intitulată: „Primăvara“ de Petru E. Oance, directorul revistei Vasiova. O recomandăm cititorilor noștri.

Reviste și jurnale primite:

- 1) Gazeta Cărților, Director Prof. Munteanu Râmnic—Ploesti.
- 2) Scânteia, Revista elevilor Liceului Petru Maior—Gherla.
- 3) Amicul Tinerimei, Revista Liceului T. Vladimirescu—Tg.-Jiu.
- 4) Tineretul Invățătoresc, com Lipova.
- 5) Ardealul din Brașov.
- 6) Fruncea—Timișoara.

Egyetértés

ZSIDÓ TÁRSADALMI ÉS IRODALMI SZEMLE

EGYETÉRTÉS

harcol
Románia
zsidóságának
igazáért, a felekezeti
békéért és a hittestvéri
együttműködésért.

Előfizetési árak:
Egész évre 480 lej. Félévre 240 lej.
Negyedévre 120 lej. Megjelenik
havonként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Str. Mețianu 1.